

Militārais mantojums

Padomju laikā Latvija atradās stratēģiskā vietā. Tā kļuva par PSRS rietumu robežu, kur tika koncentrēta lielākā daļa militāro resursu. Vēsture liecina, ka bijušajā Latvijas PSRS teritorijā atradās vairāk nekā 1000 PSRS armijas karaspēka daļas, kuras izvietotas ap 600 objektiem. Robežsardzes daļas un posteni, tankodromi, aviācijas daļu poligoni, kara lidlauki, ieroču un munīcijas glabātavas (tostarp arī kodolraķetes), militārās izlūkošanas objekti un citas militāras lietas galvenokārt koncentrējās Baltijas jūras piekrastē, kur bija izveidots īpašs pierobežas režīms. Tas nozīmē, ka vēl tikai pirms divām desmitgadēm Latvijas jūras krastā varēja uzturēties tikai gaišajā diennakts laikā un ierobežotos piekrastes posmos. No Padomju laika ir saglabājušies unikāli objekti, piemēram, Irbenes radioteleskops, kam nav analoģu vairāku tūkstošu kilometru rādiusā.

Ekskursijas mērķis ir izzināt Latvijas militāro pagātni. Maršruts ir domāts aktīviem tūristiem, kuriem patīk staigāt, vērot dabas un cilvēkveidotas ainavas un interesē Latvijas vēstures līkločī.

Laiks: aprīlis–oktobris

Pieturas punkti: Dobele, Īle, Zvārde, Saldus, Skrunda, Vaiņode, Liepāja, Ziemeļe, Ventspils, Irbene, Tukums, Rīga
Maršruta garums: 700 km

Aptuvenais ilgums: 4 dienas

Transporta veids: auto
Piezīmes: orientēšanās nolūkā nepieciešamas Latvijas ceļu kartes 1:200 000 un 1:100 000 mērogā

- 1 **Ziemassvētku kauju piemiņas parks** – Ložmetējkalna, Tīrelpurva un Mangaļu māju apkārtnē ir saglabājušās Baltijas mērogam unikālas liecības par I pasaules kara fortifikācijas būvēm un šajā vietā notikušajām Ziemassvētku kaujām.
- 2 **Īles partizānu bunkurs** – atjaunotais pret padomju varu noskaņoto nacionālo partizānu Īles mežos veidotais bunkurs un bijušās cīņu vietas.
- 3 **Zvārdes poligons** – vairāk nekā 24 400 ha liels bijušais kara aviācijas mācību mērķu poligons. Izbraucams pa ceļiem. Nav ieteicams doties „bezceļu pārgājienos”!
- 4 **Vaiņodes kara lidlauks** – savulaik viens no Padomju armijas lielākajiem militārajiem lidlaukiem Baltijas valstīs. Vēl pirms tam, Latvijas brīvvalsts laikā, te bāzējās pirmie Latvijas dirižabļi. Gida tālrunis: 29229743.
- 5 **Liepājas Karostas cietums** – Karaostas cietumu nevar aprakstīt, tas ir jāpiedzīvo un jāizdzīvo! Gida tālrunis: 26369470.
- 6 **Liepājas Ziemeļu mols** (4,5 km vienā virzienā).
- 7 **Liepājas 3. krasta aizsardzības baterija** – viena no Latvijas vizuāli izteiktākajām krasta aizsardzības baterijām.
- 8 **Liepājas 23. krasta aizsardzības baterija** – viena no četrām tās pozīcijām atrodas liedagā, pārējās pozīcijas – tālmēra tornis un citi elementi – atrodas netālu no jūras krasta priežu mežā.
- 9 **Ziemeļu forti** – pašā Baltijas jūras krastā (daļēji noskaloti) ir tikai neliela, bet ļoti iespaidīga daļa no unikālās Liepājas fortifikācijas sistēmas, kas apņēma pilsētu pa perimetru. Fortu pazemes bunkuri veidoti divos stāvos, un tos vērts izstaigāt zinošā Karostas gida pavadībā (organizētas ekskursijas no Karostas cietuma). Gida tālrunis: 26369470).
- 10 **Cirpstenes zenītraķešu bāze** – kādreiz bijis nozīmīgs krasta apsardzes militārais objekts. Vizuāli interesanta un iespaidīga teritorija jūras krasta tuvumā.
- 11 **Ventspils militārie objekti:**
 - robežsargu, sakarnieku un zenītraķešu štāba armijas pilsētiņa;
 - bijušais kara hospitālis.
- 12 **Irbenes radioteleskops** – kādreiz izmantots pretizlūkošanas vajadzībām. Irbene ietver dažādu militāro daļu un objektu kompleksu, tostarp arī šobrīd pamesto armijas pilsētiņu. Gida tālrunis: 63682541.
- 13 **Leitnanta Roberta Rubeņa bataljona muzejs** – atjaunotā Rubeņa bataljona 2. rotas apmetne, bunkurs un minētā militārā grupējuma cīņu vietas. Gida tālrunis: 26559172.

